

Restaurátor/restaurátorka uměleckořemeslných děl ze dřeva s výjimkou kulturních památek a děl uložených ve sbírkách muzeí a galerií (kód: 82-026-N)

Autorizující orgán: Ministerstvo kultury
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání:
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 5

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Identifikace a datace restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva	5
Restaurátorský průzkum nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva určených k restaurování	5
Konzervování nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva	5
Restaurování nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva	5
Zhotovování replik nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva	5
Zhotovování technické dokumentace restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva	5
Povrchová úprava restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva	5

Platnost standardu

Standard je platný od: 06.01.2023

Kritéria a způsoby hodnocení

Identifikace a datace restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit na poškozeném dobovém kusu nábytku etické normy restaurování	Ústní ověření
b) Popsat odborně terminologicky poškozený dobový kus nábytku	Ústní ověření
c) Časově zařadit a popsat určený kus dobového nábytku podle charakteristických prvků do odpovídajícího umělecko-historického období	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Určit původní technologie použité ke zhotovení daného kusu nábytku	Praktické předvedení
e) Popsat aspekty autenticity, historičnosti a vypovídající hodnoty daného kusu nábytku	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Restaurátorský průzkum nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva určených k restaurování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit celkový stav poškození daného kusu nábytku	Praktické předvedení
b) Zjistit počet, druh a kvalitu druhotných zásahů na předloženém kusu nábytku na základě provedených sond a současně vyhodnotit případný dosavadní způsob restaurování nebo odstranění konečné původní povrchové úpravy	Praktické předvedení
c) Rozlišit nepůvodní materiály na daném kusu nábytku	Praktické předvedení
d) Stanovit a zdůvodnit postup odstranění nepůvodních materiálů z předchozích neodborných oprav	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Konzervování nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Stanovit a zdůvodnit technologický postup konzervování určeného kusu nábytku na základě provedených sond	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit a vybrat potřebné nářadí, nástroje, pomůcky a osobní ochranné prostředky	Praktické předvedení
c) Určit a vybrat potřebné materiály a stanovit postup jejich aplikace při konzervaci	Praktické předvedení
d) Zakonzervovat daný kus nábytku nebo jeho část petrifikací injektáží, ošetřením fungi a insekticidními prostředky včetně uzavření povrchu voskovou úpravou	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Restaurování nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhodnotit restaurátorský průzkum a na základě tohoto vyhodnocení stanovit technologický postup restaurování určeného kusu nábytku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit a vybrat potřebné nářadí, nástroje, pomůcky a osobní ochranné prostředky	Praktické předvedení
c) Stanovit a vybrat potřebné materiály a stanovit postup jejich aplikace při restaurování dýhování	Praktické předvedení
d) Očistit odlepené lůžko dýhy od zbytků lepidla, podlepit kostním klijem a doplnit chybějící části dýh	Praktické předvedení
e) Provést přípravu povrchu podlepené případně vyměněné části dýhované plochy pro sjednocení odstínu a následnou povrchovou úpravu	Praktické předvedení
f) Stanovit postup a doplnit chybějící část poškozené řezby na určeném kusu nábytku do původního stavu	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Ručně dořezat chybějící části řezby na určeném kusu nábytku a sjednotit povrch do původního stavu	Praktické předvedení
h) Stanovit postup a doplnit chybějící části poškozené intarzie na určeném kusu nábytku a sjednotit její povrch	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování replik nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zařadit dobový stolec na fotografii do odpovídajícího uměleckého slohového období, datovat a místopisně určit jeho zhotovení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Na základě fotografie vypracovat technickou dokumentaci pro výrobu repliky stolku s horní dýhovanou plochou tvořenou okrasnou sesazenkou; rozměry stolové desky max. 650 x 650 mm, výška stolku do 720 mm	Praktické předvedení
c) Stanovit technologický postup pro zhotovení repliky stolku	Praktické předvedení
d) Stanovit a vybrat potřebné nářadí, pomůcky, materiály a ochranné pracovní pomůcky pro zhotovení repliky stolku	Praktické předvedení
e) Zhotovit podle technické dokumentace stanoveným technologickým postupem část repliky stolku	Praktické předvedení
f) Dokončit povrchovou úpravu vyrobené části repliky stolku technologií ručního leštění šelakovou politurou	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování technické dokumentace restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a vyhodnotit výsledky průzkumu, konzervování a restaurování daného kusu nábytku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provádět průběžnou fotodokumentaci a technickou dokumentaci jednotlivých fází konzervování a restaurování daného kusu nábytku	Praktické předvedení
c) Zdokumentovat celkový stav kusu nábytku po restaurování a zhodnotit kvalitu provedeného restaurátorského zásahu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Povrchová úprava restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit rekonstrukci povrchové úpravy poškozeného dýhovaného dílce	Praktické předvedení
b) Provést sjednocení barevnosti a kresby dýhovaného dílce a provedení povrchové úpravy šelakovou politurou na vysoký lesk	Praktické předvedení
c) Provést vymývání a bělení barevných vad a skvrn na dýhovaných plochách nebo masivním dřevě předloženého zkušební vzorku a vysvětlit likvidaci pryskyřičných skvrn na povrchu dílce	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Provést povrchovou úpravu včelím voskem na dodaném zkušebním vzorku rámové výplně s řezbou rozety včetně provedení patiny	Praktické předvedení
e) Provést povrchovou úpravu šelakovou politurou na dodaném zkušebním vzorku soustružené barokní bukové nohy včetně namoření povrchu na odstín ořech tmavý	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP – odkaz na povolání v NSP - <https://nsp.cz/jednotka-prace/restaurator-umeleckoremes-7eef#zdravotni-zpusobilost>).

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započítáním zkoušky.

Autorizovaná osoba vybere a zajistí veškeré potřebné přímé i pomocné materiály, včetně osobních ochranných pomůcek pro splnění všech kritérií.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb. a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k realizaci zkoušky popsané v hodnoticím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnoticím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Identifikace a datace restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva a Restaurátorský průzkum nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva určených k restaurování:

u všech kritérií uvedených kompetencí - autorizovaná osoba zajistí ke zkoušce jeden poškozený dobový kus nábytku, např. židle s dýhováním na opěradle a sedadlovým rámem, nedýhovaný selský jídelní stůl se zásuvkou, truhla na uložení výbavy s poškozeným řezbovaným motivem, intarzovaný nábytek s poškozenou intarzií atd. Uchazeč provede identifikaci, dataci a restaurátorský průzkum restaurovaného nefigurálního uměleckořemeslného díla ze dřeva dle stanovených kritérií.

Konzervování nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva:

u všech kritérií uvedené kompetence - autorizovaná osoba zajistí ke zkoušce jeden nedýhovaný selský jídelní stůl se zásuvkou. Uchazeč provede konzervaci restaurovaného nefigurálního uměleckořemeslného díla ze dřeva dle stanovených kritérií.

Restaurování nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva:

u kritérií a, b, c, d, e) - autorizovaná osoba zajistí ke zkoušce židli s dýhováním na opěradle a sedadlovým rámem z období biedermeier

u kritérií f, g) - autorizovaná osoba zajistí ke zkoušce truhlu na uložení výbavy s poškozeným řezbovaným motivem

u kritéria h) - autorizovaná osoba zajistí ke zkoušce intarzovaný nábytek s poškozenou intarzií

Zhotovování replik nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva:

u kritérií a, b, c, d) - autorizovaná osoba zajistí ke zkoušce fotografii dobového stolku s horní dýhovanou plochou tvořenou okrasnou sesazenkou; rozměry stolové desky max. 650 x 650 mm, výška stolku do 720 mm, např. stolec šicí, hrací, květinový, šachový a zajistí materiál k výrobě repliky

Zhotovování technické dokumentace restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva:

u všech kritérií uvedené kompetence - autorizovaná osoba zajistí ke zkoušce jeden poškozený dobový kus nábytku, např. židle s dýhováním na opěradle a sedadlovým rámem, nedýhovaný selský jídelní stůl se zásuvkou, truhla na uložení výbavy s poškozeným řezbovaným motivem, intarzovaný nábytek s poškozenou intarzií atd. Uchazeč zhotoví technickou dokumentaci restaurovaného nefigurálního uměleckořemeslného díla ze dřeva dle stanovených kritérií.

Povrchová úprava restaurovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva:

u kritérií a, b, c) uvedené kompetence - autorizovaná osoba zajistí ke zkoušce dýhovaný dílec cca 400 x 600 mm s nepůvodním nátěrem restaurátorským způsobem. Uchazeč provede povrchovou úpravu restaurovaného nefigurálního uměleckořemeslného díla ze dřeva dle stanovených kritérií.

u kritéria d) uvedené kompetence - autorizovaná osoba zajistí ke zkoušce zkušební vzorek rámové výplně s řezbou rozety. Uchazeč provede povrchovou úpravu patinou a včelím voskem.

u kritéria e) uvedené kompetence - autorizovaná osoba zajistí ke zkoušce zkušební vzorek soustružené barokní bukové nohy. Uchazeč provede namoření povrchu šelakovou politurou a namoří povrch na odstín ořech tmavý.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvláště pro každou odbornou způsobilost a výsledek zapisuje do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky.

Výsledné hodnocení pro danou odbornou způsobilost musí znít:

- „splnil“, nebo
- „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé odborné způsobilosti.

Výsledné hodnocení zkoušky zní buď:

- „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny odborné způsobilosti, nebo
- „nevyhověl“, pokud uchazeč některou odbornou způsobilost nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí autorizovaná osoba vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze dvou členů. Všichni členové komise musí být přítomni u zkoušky po celou dobu trvání zkoušky.

Zkoušející je povinen provádět ověřování odborných způsobilostí při zkoušce přesně podle všech ustanovení tohoto hodnoticího standardu.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Vyšší odborné vzdělání zaměřené na restaurování uměleckořemeslných děl ze dřeva + povolení k restaurování uměleckořemeslných děl ze dřeva vydané Ministerstvem kultury ČR dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů, a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti restaurování a konzervování uměleckořemeslných děl ze dřeva.
- b) Vysokoškolské vzdělání nejméně bakalářského studijního programu se zaměřením na restaurování sochařských uměleckých děl ze dřeva + povolení k restaurování uměleckořemeslných děl ze dřeva vydané Ministerstvem kultury ČR dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů, a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti restaurování a konzervování uměleckořemeslných děl ze dřeva.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost a praxi v povolání autorizujícím orgánem, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti a praxe v povolání v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: (Ministerstvo kultury, www.mkcr.cz)

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- místnost pro provedení ústní a písemné části zkoušky vybavená PC s nainstalovaným kancelářským SW a tiskárnou, papírem, psacími potřebami a tabulí nebo flipchartem
- prostory s přívodem teplé a studené vody a elektrické energie odpovídající bezpečnostním předpisům
- materiály a pomůcky odpovídající charakteru ověřovaných kritérií - poškozený dobový kus nábytku
 - židle s dýhovaním na opěradle a sedadlovým rámem
 - nedýhovaný selský jídelní stůl se zásuvkou
 - truhla na uložení výbavy s poškozeným řezbovaným motivem
 - intarzovaný nábytek s poškozenou intarzií
 - dýhovaný dílec cca 400 x 600 mm s nepůvodním nátěrem
- fotografie dobových stolků
- souprava ručního nářadí pro práci truhláře a řezbáře
- hoblice
- souprava pro ostření ručního nářadí (ruční brousek ve vodní lázni, obtahovací kámen – břidlice nebo arkansas)
- strojní zařízení:
 - kotoučová pila
 - rovinná srovnávací frézka
 - rovinná tloušťkovací frézka
 - pásová pila
 - vrtací dlabačka a sada základních dlabacích vrtáků (hadovitě vrtáky, špulíře, duté vrtáky)
 - horní ruční frézka se sadou základních stopkových fréz (nástroje bez ložiska o průměru 25 mm – 5 kusů, nástroje s vodním ložiskem o průměru 25 mm – 5 kusů)
 - soustruh na dřevo
 - ruční vrtačka
 - odsávací dílenské zařízení do vaku
- ochranné pracovní pomůcky pro uvedenou činnost
- fotoaparát se stativem a prostorem pro pořizování průběžné dokumentace
- výpočetní technika pro zpracování písemné restaurátorské dokumentace

K Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda).

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s požadavky BOZP a PO a s právy a povinnostmi uchazeče v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 80 až 85 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro kulturu, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Danuše Machátová, OSVČ, Rudolfinea, sdružení pro umělecká řemesla
Mendelova univerzita Brno

ing. Jaromír Kaláb, OSVČ, soudní znalec v oborech dřeva včetně povrchových úprav, restaurátor bez licence MK ČR
Petr Janda, OSVČ, restaurátor s licenci MK ČR v oboru restaurování uměleckořemeslných prací ze dřeva a přírodních materiálů

Stanislav Vinš, OSVČ, restaurátor dřeva, licence tř. A na restaurování kulturních památek v oboru